

Lekcija 3

Čiji je to problem?

Kako se dijele društvene odgovornosti?

Obrazovni ciljevi	Razmišljati o prirodi zajedničke odgovornosti za društvene probleme.
Učenički zadaci	Učenici raspravljaju o odgovornostima za određene društvene probleme. Učenici popunjavaju okvir za razmišljanje. Učenici pišu odgovore na postavljena pitanja.
Sredstva	Kopije „pisma“. Tabla. Papir za pisanje za svakog učenika pojedinačno.
Metodi	Strukturalna kritička analiza. Analiza i rasprava u manjim grupama. Postizanje konsenzusa i pregovaranje. Individualni pismeni rad.

Konceptualno učenje

Društveni problem: Problem sa kojim se suočava većina ili svi članovi jedne zajednice, a odgovornost za njega dijele različiti djelovi zajednice ili čak čitava zajednica. Odgovornost za društvene probleme ne moraju nužno podjednako dijeliti uključene strane.

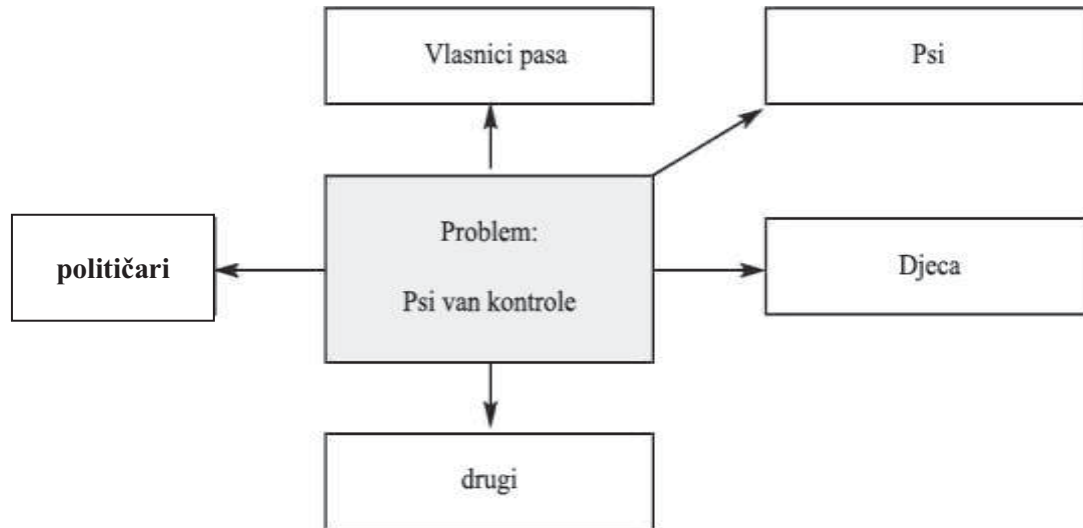
Stepen odgovornosti: Mjera u kojoj neko može biti odgovoran za socijalni problem.

Lekcija

Nastavnik učenicima predstavlja imaginarno pismo lokalnim novinama. Pismo sadrži prigovore u vezi sa dva socijalna problema koja brinu stanovnike toga grada.

Nastavnik govori učenicima u razredu da: a) identifikuju probleme i b) naprave popis (za oba problema) ljudi koji bi mogli biti odgovorni. Nastavnik može pomoći ovaj proces tako što crta okvir razmišljanja na tabli kako je prikazano ispod.

Ko je, na bilo koji način, uključen u ovaj problem?

Grupni rad

Prvi korak

Podijeliti razred na grupe od po tri ili četiri učenika. Dati svakom učeniku u grupi onoliko poena koliko ima učesnika u problematičnoj situaciji.

Drugi korak

Svaki od članova grupe prvo dijeli poene učesnicima prema vlastitom stavu o tome kako bi oni međusobno trebali da dijele odgovornost. Na primjer, djeci i psima ne moraju se nužno dodijeliti nikakvi poeni, dok se svi poeni mogu podijeliti na vlasnike pasa i političare, bilo ravnomjerno ili ne.

Treći korak

Kada je svaki član grupe donio svoju odluku, naizmjenično razmjenjuju svoje ideje s ostalima uz odgovarajuća objašnjenja i argumente. Učenici se u ovoj fazi mogu i predomisliti. Na kraju, svaka grupa sabira poene koje je dobio svaki od učesnika, što predstavlja stav grupe kao cjeline o tome kako podijeliti odgovornost u datoj situaciji.

Nastavnik sa cijelim razredom razgovara o zaključcima do kojih su došle različite grupe, pri tome se zadržava na razlikama u stavovima koje se mogu vidjeti iz zaključaka, a učenike podstiče da objasne na čemu se zasnivaju njihovi zaključci.

Ukoliko ostane vremena ponoviti isti zadatak na problematici odlaganja smeća ili na nekom drugom problemu koji je relevantniji za lokalnu zajednicu kojoj škola pripada ili problemu koji će učenicima predstavljati veći izazov.

Napomena

Problemi koji se navode u datim primjerima pogodni su za učenike koji nemaju veliko iskustvo u razgovoru o političkim problemima. Navedeni problemi su konkretni, stvarni i relativno ih je lako shvatiti (iako ih je, bez obzira na to, teško riješiti). Stariji ili iskusniji razredi bi, uz pomoć istog tipa dijagrama, mogli raspravljati o složenijim problemima, na primjer o problemu nezaposlenosti ili rasizma.

Četvrti korak: Rasprava koja proizlazi iz vježbe

Prilikom zajedničke rasprave koja slijedi na kraju časa, nastavnik upućuje učenike da razmisle o tome da li ljudi snose dovoljno odgovornosti za vlastite postupke. Ukoliko to nije slučaj, učenici treba da razmisle o tome kako ljude navesti na veći stepen odgovornosti. Može li obrazovanje pomoći na bilo koji način? Ili je neophodno donijeti nove zakone i uvesti strožije kazne? Ukoliko bi lokalne ili državne vlasti preuzele odgovornost za određene probleme, pitati učenike šta misle koliko bi to koštalo i kako bi se to platilo? Nastavnik takođe može postaviti pitanje o ulozi mladih u rješavanju društvenih problema te vrste. Da li bi ih trebalo osloboditi odgovornosti zbog starosnog doba? Je li pošteno da mladi probleme u zajednici prepuštaju odraslima? Ova i slična pitanja mogu se iskoristiti kao osnova individualnog pismenog zadatka.

Nastavnik ističe kako bi bilo neophodno da političari na lokalnom i državnom nivou budu svjesni problema od samog njihovog pojavljivanja. Politika se često bavi rješavanjem zajedničkih problema u okviru zajednice. Međutim, to ne znači da vlasti mogu riješiti sve probleme, a do mnogih problema ne bi ni došlo kada bi građani, u prvom redu, bili spremni da preuzmu više odgovornosti za posljedice vlastitih djela.